

opusdei.org

# **Mysteriet med det sägenomspunna Opus Dei...**

är egentligen banalt. Det handlar om den helt vanliga vardagen” – så lyder inledningen till ett bidrag, som vi publicerar ur tidskriften Komma. Författaren redogör för prelaturens grunddrag och skildrar på slutet sin egen väg till Opus Dei.

2009-02-27

Moskva, våren 1980: Den ortodoxe prästen Alexandr Men, i vars församling intelligentian samlas, träffas ofta med en krets av sina trogna. Hans utläggningar tas upp på band: "Sedan några årtionden finns det i väst en rörelse, som kallas Opus Dei, Guds verk. Det grundades av en portugis. Han heter Josemaría Escrivá. Rörelsen är vida utbredd i världen. Escrivá har skrivit en liten bok, "Vägen" en samling med aforismer. Jag hoppas vi kan översätta den en dag, så att ni kan läsa den. Escrivá säger: "att vara kristen betyder inte, att leva ett välanpassat borgerligt liv som en hedning för att på söndagarna kanske ägna två timmar åt andlig uppbyggelse. Att vara kristen betyder, att alltid vara det, varje dag, i de vanligaste situationerna och göromålen" Alexandr Men blev ihjälslagen 1990 på väg till sin kyrka. Hans egna andliga skrifter nådde

bara i Ryssland en upplaga på 6  
millioner.

Så berättar en av dem, som var med  
på den tiden, diktaren och  
författaren Alexandr Zorin från  
Moskva. Fader Men hade omvänt  
honom till den ortodoxa tron och  
döpt honom 1975. Att Fader Men tog  
sankt Josemaría för portugis,  
berodde på, att det under  
Sovjettidens förhållanden knappast  
var möjligt att få närmare  
information om att Escrivá var  
spanjor. Fader Alexandr Men hade  
då, enligt Zorin, vid offentliga möten  
talat öppet om sankt Josemaría och  
Opus Deis lekmanaspiritualitet.

## **En bok som förändrar synen på världen och poesin**

Av Escrivás bok "Vägen" kom han  
själv, Alik Zorin, sen över en  
*Samizdat* (underjordisk publikation  
ö.a ) på ryska – en knappt läsbar  
kopia på ett femte

genomslagspapper. Aforismernas litterära täthet och den okonventionella förbindelsen av andlig betraktelse och levnadspraktisk utmaning fascinerade honom genast. ”För mig” säger Zorin ”är omsättningen av evangeliet i livet – av tidlös relevans (...) Jag har gjort boken till ett stycke av mig, till en utgångspunkt! Hans stenografiska stil fascinerar mig – en andens stenografi. Den ville jag föra in i mina poetiska formuleringar.” Zorin överförde delar av ”Vägen” på vers. Komponisten Yuri Pasternak har tonsatt den.

Under 20 års tid har han, säger Zorin, gjort upptäckt efter upptäckt. Boken har förändrat hans världsbild och även revolutionerat hans förhållande till den egna poesin. En poet behöver en motpart, som han står i dialog med, en publik, som legitimerar honom. Gud är sedan dess hans första publik och hans jury. Honom

tackar han också för sin talang. Därvid erinrar han sig den helige Josemarías berättelse om hur han i Burgos gärna tillsammans med ungdomarna gick upp i ett av katedralens torn och uppmärksammade dem på filigranarbetet på det gotiska masverket: sanna underverk, som inte ses nerifrån. Dessa hantverkare har tydligen arbetat för Gud.

## **Helighet i vardagen**

”Arbetets helgelse”: Med detta ord träffar den ortodoxe Zorins upptäckt en kärna i den djupt katolske Josemaría Escrivás budskap. Han som sedan Opus Dei grundades den 2 oktober 1928 orubbligt påpekat, att – rotad i gudstjänst och sakramentalt liv – vardagen i familjen, i yrket, i vänkretsen och i samhället framför allt är den normala platsen för lekmännen att möta Gud och ämnet för deras helgelse. Vad helighet i

vardagen praktiskt betyder, har  
Escrivá en gång – så citerar honom  
kyrkohistorikern Elisabeth Reinhardt  
– klart uttryckt på följande sätt:

”Helighet är att oförtröttligt kämpa  
mot de egna felen. Helighet är att  
uppfylla sin plikt i varje ögonblick,  
utan att söka undanflykter. Helighet  
är att tjäna de andra, utan att  
förvänta sig några som helst  
motprestationer. Helighet är att söka  
Guds närvaro – det ständiga  
umgänget med honom – genom bön  
och arbete, som smälter samman i en  
ständig dialog med honom. Helighet  
är omsorgen om själarna, som får oss  
att glömma oss själva. Helighet är  
varje ögonblicks positiva svar i vårt  
personliga möte med Gud.”

Eftersom världen kommer ur Guds  
händer, är den god. Den är en gåva  
till oss. Det onda i den har sin grund i  
vår otrohet som syndare.

Skapelseberättelsen, som vi har att  
tacka för kunskapen om världens

gåva, förklarar också för oss vår roll i den. Uppdraget att arbeta och skydda den ges innan syndafallet. Det är emellertid, såsom sen syndafallet visar, inte ett program för emancipationen, utan troheten mot Gud, som bevärdigar oss människor att ha del av hans skaparmakt och att medverka till skapelsens fulländning.

Alltsedan människans misslyckande och hennes utdrivande ur paradiset, får arbetet svetten att rinna i pannan. Bekymmer, lidande och död tillhör livets lagar. I det bibliska dramat om trohet, förargelse och stolthet fortsätter frestelsen. Samtidigt påminner historien de med bekymmer och lidande belastade mänskliga nederlagen om den ständigt utlovade förlossningen ur detta läge. Gud infriar sitt löfte. Den av kärlek människoblivne Guds Sons inträde i historien, på en konkret plats, vid en konkret tid, under

konkreta förhållanden i en konkret familj – in i en situation liknande den vi har, var och en. Det inbjuder oss, att i vårt dagliga liv och i vårt arbete göra vårt bästa, i det att vi förbinder oss med Jesus ”snickarens son”, vilken – som fullkomlig människa och fullkomlig Gud – arbetade i Josefs verkstad.

## **Arbete och bön**

Som Guds barn med strävan, att i allt – om så i arbete, familj, under semester, i vänskaps- och kollegiekrets eller i samhällsengagerande sammanhang – vårda umgänget med honom och bättre göra honom rättvisa: vardagsliv och bön griper in i varandra och smälter samman till en livets enhet. Förutsättning: förtroende på Guds nåd, en intensiv, helst om möjligt regelbunden bön och mottagande av Sakramenten, en ständig övning i dygderna och i

umgänget med de andra och att ta sina egna uppgifter på allvar.

Slarvigt arbete kan vi inte erbjuda Gud som offer. Med inre frihet – av kärlek till Kristus. Därtill hör naturligtvis också – eftersom kärlek, som är äkta, vill förmedla sin lycka – den beslutsamma viljan att få andra att öppna sig för Kristi närhet och föra tron vidare.

”Vi har kommit” svarade Escrivá 1966 korrespondenten för New York Times, Tad Szulc, ”för att på nytt uppmärksamma Kristi exempel, som under trettio års tid arbetade i Nazareth och utövade ett hantverk. Under Kristi händer blir arbetet – ett yrkesmässigt arbete, så som miljoner människor utför det i hela världen – till ett gudomligt verk, till en akt av återlösning och en väg till frälsningen.”

En sådan kontemplativ och samtidigt asketisk och apostolisk andlighet i

arbetet och det vardagliga livet präntade den hl. Josemaría först in i sina andliga döttrar och söner i Opus Dei, vilka bevisade sin livsduglighet och fruktbarhet. Budskapet når emellertid långt ut över Opus Dei till hela Kyrkan och till samhället.

”Den helige Josemaría” så uttryckte kardinal Meisner det i Kölnerdomen 2002, ”är och förblir grundaren av Opus Dei, men tillhör oss alla i Kyrkan.” Med betoning på alla döptas kallelse till helighet bekräftar andra Vatikankonciliet budskapet. Det utvidgar också de katolska lekmännens yttre frihet i tidens kulturella, ekonomiska, vetenskapliga och politiska frågor, som den hl. Josemaría försvarade under hela sitt liv i Opus Dei. Konciliet ger särskilt lekmännen i uppgift att reglera dessa frågor, enligt det kristet formade samvetet, som man uppfattar det och som ibland blir förbisett.

## Lekmännens kallelse och frihet

Påven Johannes Paulus II kallade Opus Deis grundare vid hans helgonförklaring för vardagens helgon. "Vardagens": inget särskilt alltså, var och ens liv, den normala katolske medborgarens utan speciell status, som till exempel utmärker prästerskapet eller ordensfolket. På frågan "Vad är Opus Dei?" är detta högst enkla sakförhållande avgörande. Dess ignorering är huvudskälet till missförstånden. Vid sidan av flertalet av de gifta finns det i Opus Dei också lekmän, som säger ja till celibatet. Det är bland katoliker annars inte helt ovanligt, men inte heller så vanligt.

För kallelsen i Opus Dei betyder det hänsynstagande av olika livsvillkor, men innebär ingen rangordning och lämnar inget skäl till att tvivla på lekmanna-statusen eller på dem, som av fri Gudstillvändhet lever

celibatärt. Det kan tyckas nytt. Den traditionella föreställningen, att kristna lekmän visserligen också kan leva kristet, men ändå inte så allvarligt som ordensfolk och vigda präster, förleder fortfarande många, som har det svårt med det som är nytt, att se på Opus Dei som en orden. Eller de katoliker som tillhör Opus Dei, som folk, som är elitistiska, eller vill vara något särskilt. Så är det också ibland hos journalister, som inte informerar sig eller utnyttjar missförstånden polemiskt. Fallet är motsatt: de är medvetet normala fria katolska medborgare och uppträder också så i samhället – inte på uppdrag av och i den kyrkliga institutionens namn, utan under eget namn.

”Vi får aldrig glömma”, sa den hl. Josemaría 1967 i en intervju, ”att även bland katoliker finns det en sund pluralism av åsikter i alla angelägenheter, som Gud har

överlämnat till en fri diskussion bland människorna. Den står inte bara i samklang med den hierarkiska ordningen och den nödvändiga enheten bland Guds folk, utan till och med stärker den och bevarar den från förfalskningar.” Ännu mer tillspetsat 1968, invände han också mot klerikalt förmyndarskap av lekmännen i världsliga sakfrågor: ”En av de största faror, som hotar Kyrkan, kunde bestå i att inte erkänna den kristna frihetens gudomliga krav, och på grund av en förment större verksamhet vilja påtvinga den kristne en långtgående likformighet.”

## **Roande kritik**

I detta sammanhang är det rent ut sagt roande, när en och annan – även katolsk – krets förebrår Opus Dei att maskera sig bakom sina medlemmars världsliga initiativ, eller bakom föreningar, som dessa

grundar. Medlemmar i Opus Dei ser det på ett motsatt sätt: i världsliga engagemang gömmer de sig inte bakom den kyrkliga prelaturen, och inte heller handlar de i dess skydd (varvid de möjligtvis också skulle kunna kompromettera sig) utan som fria medborgare under personligt ansvar. Så rekommenderas det lekmännen också, framför allt i det pluralistiska samhället, av det andra Vatikankonciliet  
pastoralkonstitution över Kyrkan i världen av idag. (GS, 76)

Om man föreställde sig, att flera tusentals troende kristna i vilka situationer och yrken som helst, plötsligt skulle ta sin tro på allvar, och att de i allt, vad de gör – hemma, på verkstaden, i affären, på skolan, på teatern, i vetenskapen, i politiken – framför allt skulle vara inriktade på att göra allt av kärlek till Kristus. Vem skulle inte, om han ständigt hade Kristus för ögonen, göra allt

bättre? Och vore inte slutligen skillnaden mellan vår vardag och vårt förhållande till Gud övervunnet – och mellan de olika ”roller”, som vi alltid spelar på samhällets scen? Snickarmästaren Meyer, familjfadern Mayer, kyrkobesökaren Mayer och kommunalpolitikern Mayer vore till slut en och densamme herr Meyer: liv ur en gjutform.

## **Personalprelatur och helgonförklaring**

Påven Johannes Paulus II upphöjde 1982 Opus Dei till personalprelatur, liknande ett biskopsdöme utan territoriala gränser, bestående som detta av en egen prelat (biskop) med eget prästerskap, som kommit från lekmännen i Opus Dei. De senare står för övrigt samtidigt under stiftsbiskopen i det stift de lever. Det är helt enkelt en del av den hierarkiskt ordnade Världskyrkan.

Personalprelaturen är en, av det andra Vatikankonciliet inrättad kyrkorättslig, nydanelse – i den meningen – världsligt uttryckt, alltså högst modern. Eftersom det ovan nämnda ”inget särskilt”, är befogat för Opus Deis medlemmar, har Opus Dei som personalprelatur på sitt sätt funnit en plats i den katolska Världskyrkans struktur. Mer om detta finner intresserade på Internet under [www.opusdei.se](http://www.opusdei.se)

Påven Johannes Paulus II saligförklarade grundaren 1992, helgonförklarade honom 2002 och hans efterföljare blev som ledande prelat biskopsvigd 1991. Kardinal Ratzinger om Escrivá: ”... det förtroende, att Gud inte har dragit sig tillbaka från världen, utan ännu är verksam i den idag och att vi helt enkelt skall ställa oss till hans förfogande och på så sätt bli i stånd att höra hans kallelse, det är för mig ett budskap av största betydelse.”

## Grundaren och Påven

Påven Pius XII kallade Escrivá redan i hans livstid för "ett sant helgon, en man sänd av Gud för vår tid" och banade väg för Opus Dei till Världskyrkan. Johannes XXIII såg i hans verk "helt oväntade apostoliska perspektiv" för Kyrkan. Inte minst var han imponerad av Escrivás ekumeniska tillämpning att ta in även icke-katoliker och icke-kristna som medarbetare i det katolska Opus Dei. Paulus VI betecknade Escrivás budskap, att inte bara få (t.ex. präster och ordensfolk) utan att alla människor är kallade av Gud till helighet som "den egentligt specifika delen av Konciliets samtliga läroutsagor och så att säga dess viktigaste angelägenhet." Även Påven Johannes Paulus I uppskattade redan, innan han anträdde sitt korta pontifikat, Escrivás spiritualitet "som särskilt anpassad till lekmännen, som hand i handske."

Kardinal König i Wien uttryckte, att Escrivá med Opus Dei, redan när han grundade det 1928 ”föregrep mycket, som med det Andra Vatikankonciliet blivit Kyrkans allmängods”. Och i Köln förklarade kardinal Höffner, att Escrivás verk var ”kyrkohistoriskt sänd av försynen och av en helande kraft, vilkets värde knappt kan överskattas.” Och kardinal Meisner sa 2002 i Kölnerdomen, att vi hade Josemaría Escrivá att tacka för återupptäckten ”att helighet inte är något privilegium för särskilda grupper inom Kyrkan utan varje kristens enkla och självklara kallelse, så i kloster som i världen.” I annat fall skulle det föreligga en outhärdlig diskriminering i Kyrkan. Men det finns i Kyrkan inget andra klassamhälle.

**Personer i stället för ”det där”  
Opus Dei**

Vid mitt möte med Opus Dei spelade allt detta inte någon roll. På ett annat sätt än Alik Zorin läste jag först varken något om Opus Dei eller grundarens skrifter. Egentligen mötte jag inte alls Opus Dei. Jag lärde känna personer. De blev mina vänner. De berättade för mig om hängivenhet mitt i världen, om ”kallelse” till Opus Dei. Det tyckte jag lät bra, men var snarare något för min bror. Han hade alltid haft ett ”känslspröt” för sådana saker.

Dessa vänner imponerade på mig – genom enkla saker. Georg till exempel. Vi arbetade ihop på labbet. Plötsligt reser han sig upp och säger: ”Klockan är tolv. Ska vi be Angelus? Låter konstigt. Men det var äkta. Georg hade fullt upp, var alltid på gott humör och hade så mycket tid för mig, som om han inte hade något annat att göra. Det som kunde göra mig ledsen, tog han helt enkelt bort. Religiösa samtal var inte vanliga,

men alltid mycket personliga. Han var envis. Jag också. Under lång tid i alla fall. Någon gång började saken ”störa” mig. Gå ifrån Georg? Feghet! Det var inte Georg som störde mig, det var klart. Vem det än var som störde, störde han slutligen med framgång. Jag är fortfarande Georg tacksam för min förlossningshjälp, för mitt ”ja”.

av Hans Thomas, Komma, Nr.  
56 2008, S. 68–72

.....

pdf | Dokument automatiskt skapad  
från [https://opusdei.org/sv-se/article/  
mysteriet-med-det-sagenomspunna-  
opus-dei/](https://opusdei.org/sv-se/article/mysteriet-med-det-sagenomspunna-opus-dei/) (2026-03-04)